

Helmikuu 2024

Eettisen testamenttivarainhankinnan periaatteet

Eri ammattikuntien eettiset periaatteet ja säännöt ilmaisevat ammatin edellyttämää asennetta, vastuuta ja suhtautumistapaa työhön. Yleishyödyllisten yhteisöjen varainhankkijat jakavat yhteisiä, perustavanlaatuisia arvoja ja käytäntöjä työnsä toteuttamiseksi ja yhteisön toiminnan rahoittamiseksi.

Testamenttivarainhankintaa tehdään järjestöjen yleishyödyllisen toiminnan rahoittamiseksi. 'Eettisen testamenttivarainhankinnan periaatteet' on luotu edistämään ja ylläpitämään suomalaisen varainhankinnan yhteisön sitoutumista vastuullisuuteen ja avoimuuteen koskien yhteisöjen hyväksi tehtyjen testamenttilahjoitusten hankintaa ja hallinnointia.

Sitoutuminen 'Eettisen testamenttivarainhankinnan periaatteisiin' edistää yhteisöjen yhteistä tavoitetta varmistaa yleisön luottamus yleishyödylliselle sektorille ja niiden varainhankinnalle. Lisäksi yhteisöt ja testamenttivarainhankinnan parissa työskentelevät noudattavat työssään Suomen lakeja, vastuullisen varainhankinnan ammatillisia arvoja ja periaatteita, lahjoittajan valinnanvapautta koskien viestintää, markkinointia, testamentin laadintaa ja edunsaajatahojen valintaa ja testamentin toimeenpanoa.

Testamenttilahjoittajan viimeistä tahtoa kunnioittaen

'Eettisen testamenttivarainhankinnan periaatteisiin' sitoutuneet yhteisöt

- kunnioittavat lahjoittajan ja hänen perillistensä oikeuksia,
- kunnioittavat lahjoittajan yksityisyyttä,
- huomioivat lahjoittajan toiveet ja
- noudattavat lahjoittajan määräyksiä.

Näihin periaatteisiin sitoutuessaan yleishyödylliset yhteisöt sitoutuvat testamenttivarainhankinnassaan toimimaan seuraavien eettisten ohjeiden ja arvojen mukaisesti.

1. Vastuu testamenttivarainhankinnan viestinnästä, markkinoinnista ja tiedottamisesta

- Yhteisöt viestivät työstään ja toimintansa rahoituksesta ymmärrettävästi, läpinäkyvästi ja totuudenmukaisesti.
- Testamenttilahjoitusten markkinoinnissa kunnioitetaan lahjoittajan valinnanvapautta.
- Yhteisön tulee huomioida riski testamenttilahjoittajan tahtotilaan vaikuttamiseen, mikäli yhteisö testamentin edunsaajana maksaa testamentin laatimisesta syntyneet kulut lahjoittajan puolesta.
- Testamenttilahjoitusta harkitsevalle on annettava oikeaa tietoa siitä, mihin lahjoitusvarat käytetään ja kuinka yksityiskohtaisia määräyksiä niiden käytöstä on testamentissa mahdollista antaa, jotta yhteisön olisi mahdollista ottaa testamentti vastaan.

- Yhteisöt noudattavat henkilöiden tietosuojaa koskevia lakeja ja sääntöjä. Nykyisistä tai potentiaalisista lahjoittajista kerätty tieto on vain yhteisön käytössä.

2. Vastuu testamentin laatimiseen liittyvästä viestinnästä

- Yhteisöt ja heidän työntekijänsä eivät tarjoa henkilökohtaista oikeudellista neuvontaa testamentin laadinnassa. Yhteisöillä saattaa kuitenkin olla ulkopuolisia lakiasiantuntijoita kumppaneinaan, joihin yhteisöt voivat ohjata testamentintekijää ottamaan yhteyttä.
- Testamentissa mainitun edunsaajan edustajan ei tule olla laatimassa tai todistamassa testamenttia. Yhteisön edustajien, kuten työntekijöiden ja luottamushenkilöiden, tulee kieltäytyä testamentin laatimisesta tai todistamisesta lahjoittajan pyynnöstä riippumatta.
- Yhteisön ja sen työntekijöiden ja luottamushenkilöiden ei tule mahdollisista pyynnöistä huolimatta suostua toimimaan testamenttilahjoittajan edunvalvojana.
- Yhteisön ja sen työntekijöiden ja luottamushenkilöiden on harkittava huolellisesti, suostuako testamenttilahjoittajan pyyntöihin toimia testamentin säilyttäjänä tai muussa roolissa lahjoittajan elinaikana. Ennen suostumista yhteisön tulee pohtia rooliin liittyvät vastuut ja mahdolliset riskit. Mikäli yhteisö päätyy vastaamaan pyyntöihin myöntävästi, sen on tuotava vastuut ja riskit lahjoittajan tietoon.
- Testamenttilahjoituksiin liittyvä tiedonvaihto yhteisön ja testamenttilahjoittajan välillä toteutetaan luottamuksella, ammattimaisesti ja lahjoittajan toiveita kunnioittaen. Epäselvyyksien välttämiseksi tiedonvaihto suositellaan toteutettavan kirjallisesti.
- Yhteisön tulee tehdä selväksi, että viestinnän sisällöt on tarkoitettu informatiivisiksi. Yhteisön ei tule antaa henkilökohtaisia oikeudellisia neuvoja, vaan tarvittaessa ohjeistaa lahjoittajaa hankkimaan ulkopuolista oikeudellista apua ja tukea.
- Yhteisön on varmistettava, että se on selkeästi tunnistettavissa testamentin kirjauksesta (tämä tarkoittaa yleensä yhteisön koko nimeä ja Y-tunnusta).
- Yhteisön on kunnioitettava lahjoittajan toiveita liittyen hänelle kohdistettuun viestintään ja markkinointiin sekä mahdollisuuksien mukaan noudattaa hänen toiveitaan pyydetyn tasoisesta yhteydenpidosta.
- Testamenttilahjoittajan yksityisyyden kunnioittamiseksi yhteisö ei anna tietoja testamentin sisällöstä tai syistä, joiden vuoksi yhteisö on edunsaajana testamentissa. Yhteisön on kieltäydyttävä myös tilanteessa, jossa lahjoittaja pyytää yhteisöä selittämään perillisille, perheenjäsenille tai muille henkilöille syyt, miksi he eivät ole edunsaajina testamentissa.

3. Vastuu testamentin toimeenpanosta

- Testamenttilahjoitusten vastaanottaminen pitää hyväksyä yhteisön sääntöjen ja niissä mainittujen yhteisön toimintamuotojen ja tarkoituksen mukaisesti.
- Testamentin vastaanottamisesta saa koitua kohtuulliset kustannukset suhteutettuna lahjoituksen arvoon.
- Yhteisö käsittelee perintöä lahjoittajan toiveita kunnioittaen, mikäli ne on ilmaistu. Kun yhteisö hyväksyy perinnön, sen on myös pyrittävä noudattamaan lahjoittajan toiveita.
- Yhteisön on noudatettava testamenttilahjoittajan määräyksiä perinnön käytöstä. Yhteisön tulee kieltäytyä testamenttilahjoituksen vastaanottamisesta, mikäli se ei pysty noudattamaan lahjoittajan määräyksiä.
- Jos perintöä on jätetty sillä ehdolla, että sitä käytetään tiettyyn tarkoitukseen tai projektiin jonka ehtoja yhteisö ei voi täyttää, tulee yhteisön ottaa yhteyttä testamenttia toimeenpaneviin henkilöihin ennen testamentin hyväksymistä.
- Yhteisön on kunnioitettava testamenttilahjoittajan ja/tai hänen kuolinpesänsä mahdollisia toiveita siitä, voidaanko lahjoituksesta viestiä julkisesti.

Vastuullisen varainhankinnan ammatilliset arvot ja periaatteet

Rehellisyys: Varainhankkijat toimivat rehellisesti ja totuudenmukaisesti, jotta kansalaisten luottamus turvataan ja rahoittajia, lahjoittajia ja edunsaajia ei johdeta harhaan. Varainhankkijat toimivat tavalla, joka edistää organisaation työn tarkoitusta ja he kannustavat muitakin sitoutumaan ammatillisiin periaatteisiin.

Kunnioitus: Varainhankkijat toimivat kunnioittaen omaa ammattiryhmäänsä, työyhteisöään sekä lahjoittajia ja edunsaajia. Varainhankkijat arvostavat yksityisyyttä ja valinnanvapautta kaikissa muodoissaan.

Avoimuus: Varainhankkijat toimivat avoimesti ja huomioiden vastuun kansalaisten luottamuksesta. Varainhankkijoiden on ilmoitettava kaikki todelliset tai mahdolliset eturistiriidat ja vältettävä kaikkia mahdollisia henkilökohtaisia tai ammatillisia väärinkäytöksiä.

Läpinäkyvyys: Varainhankkijat edistävät selkeää raportointia tekemästä työstään, varainhankinnan hallinnoinnista, kuluista ja tuotoista tarkalla ja ymmärrettävällä tavalla.